[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1001: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ. ਸੀ 508

ਨਿਊ ਓਖਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ

ਬਨਾਮ

ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਬੋਹਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 8048)

10 ਜੁਲਾਈ 2024

[ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ* ਅਤੇ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

(i) ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 5ਏ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਵਾਇਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ; ਜਾਂ ਉਹ 1894 ਐਕਟ; ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, (i) ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ†

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894.5ਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ - ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਵਾਇਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਕਵਾਇਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ6(1) ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਸ਼ੁੱਧਤਾ:

ਆਯੋਜਤ: ਧਾਰਾ 5 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਅਜਿਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਨੋਟਿਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ 5 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। 5ਏ-ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ" ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ-ਜਿੱਥੇ ਕਲੈਕਟਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਟੈਂਡ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਧਾਰਨਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। 114, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਉਲੀਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ "ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ - ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਨਿਯਮ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੜ੍ਹ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ

———————

*ਲੇਖਕ

ਸਥਾਪਨਾ 'ਓਮਨੀਆ ਪ੍ਰੇਸੁਮੰਟੁਰ ਰੀਤੀ ਐਸੇ ਐਕਟ' 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਐਕਟ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਝੂਠ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਧਿਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ 'ਤੇ ਪਈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ heਏringਧਾਰਾਏ5 ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। 5ਏ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾਸ 38-41, 56]

ਮੈਕਸਿਮ 'ਓਮਨੀਆ ਸਹਿਮਤੀ ਟੋਲਿਟ ਐਰੋਰਮ ਐਪਲੀਕੇਬਿਲਟੀ -ਲੈਂਡ ਐਕਵਾਇਰ ਐਕਟ, 1894-ਧਾਰਾ5ਏ, 6- "ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ"; "ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ" - ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪੂਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

ਹੋਲਡ: ਧਾਰਾ 5ਏ(1) ਇੱਕ "ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5ਏ(2) ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ "ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ" ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤਹਿਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਮੈਕਸਿਮ 'ਓਮਨੀਆ ਸਹਿਮਤੀ ਟੋਲਿਟ ਐਰੋਰਮ' ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗਲਤੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜੇ ਵੀ ਐਕਵਾਇਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲ ਪੂਰੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉੱਘੇ ਡੋਮੇਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਰੰਗਦਾਰ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ - ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤਤਕਾਲ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਕਵਾਇਰ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ-ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਰੇਕ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਅਤੇ 1894 ਐਕਟ ਦੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੂਰੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਸੀ। [ਪਾਰਾ 22, 23]

ਨਿਊ ਓਖਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ
ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਬੋਹਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ5ਏ ਪਰ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ:

ਹੋਲਡ: ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂਧਾਰਾ ਅਧੀਨ5ਏ ਨੂੰ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸਹਿਮਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵੋਲਟ-ਫੇਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਹੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਾਕਸ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ5ਏ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਲੈਣਗੇ- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਅੰਤਮਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਗੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ - ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ। [ਪੈਰਾ 30]

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894-ਧਾਰਾ 5ਏ - ਇਤਰਾਜ਼ - ਜੇਕਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀਆਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪਾਰਸਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਠੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਹੋਲਡ: ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਯੋਗ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਈ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ - ਸਮਾਨ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਔਖਾ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੇਵਲ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਮੂਹਿਕ ਸਨ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 'ਆਬਾਦੀ ਖੇਤਰ' ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 'ਆਬਾਦੀ' ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਥਾਈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਸਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 'ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ'

ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਨਾਲ ਹੀ, ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਸਮੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ 'ਆਬਾਦੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ - ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣਾ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਜੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਬਹੁਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਹੀ/ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 5ਏ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਲਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 47-52]

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894.4 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਨ, ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ - ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਸੀ:

ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ: ਕੋਈ ਵੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ - ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰ ਵਾਲੇ ਟਾਈਟਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ/ਕੋਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਕਾਰਡ/ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। ਐਕਟ ਦੇ 4, ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ 5ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ -ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। (ਪਰਾ 26, 28)

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਧਾਰਾ 5ਏ - ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਆਯਾਤ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894-ਧਾਰਾ 5ਏ -ਨੋਟਿਸ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜੇਕਰ ਵਿਗਾੜਦੀਆਂ ਹਨ:

ਨਿਊ ਓਖਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ
ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਬੋਹਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਹੋਲਡ: ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਐਕਵਾਇਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਵਾਇਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। (ਪਾਰਾ 43)

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਟੈਲਸਨ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2007) 13 ਐਸਸੀਸੀ 186; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਸਿੰਧੀ ਕੋਪ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ **[2013] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 978**: (2013) 5 ਐਸਸੀਸੀ 427; ਤੇਜ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ **[2003] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 707**: (2003) 4 ਐਸਸੀਸੀ 485; ਆਨੰਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. **[2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 133**: (2010) 11 ਐਸਸੀਸੀ 242- 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਸੈਮ ਹਾਇਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਏ.ਆਰ. ਭੁਜਬਲ **[1996] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 475**: (1996) 8 ਐਸਸੀਸੀ 18; ਨਾਰਾਇਣ ਗੋਵਿੰਦ ਗਾਵਤੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ **[1977] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ763**: (1977) 1 ਐਸਸੀਸੀ133; ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. **[2015] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 512**: (2015) 7 ਐਸਸੀਸੀ 21; ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ **[2009] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1111**: (2009) 10 ਐਸਸੀਸੀ 115; ਸ਼੍ਰੀ ਫਰੀਦ ਅਹਿਮਦ ਅਬਦੁਲ ਸਮਦ ਬਨਾਮ ਨਗਰ ਨਿਗਮ **[1977] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 71**: (1976) 3 ਐਸਸੀਸੀ 719; ਨਰੇਸ਼ਭਾਈ ਭਾਗੂਭਾਈ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ **[2019] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 88**:(2019) 15 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਨੋਇਡਾ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਜੇ.ਬੀ. ਕੁਛਲ (2020) 18 ਐਸਸੀਸੀ 619; ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਬਰਾਂਗੋਰ ਜੂਟ ਫੈਕਟਰੀ **[2005] ਪੂਰਕ 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ421**: (2005) 13 ਐਸਸੀਸੀ 477; ਮਹਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2013) 8 ਐਸਸੀਸੀ 99; ਜੇ.ਈ.ਡੀ. ਏਜ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ (1902) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 179; ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਡੇਰੀਅਸ ਸ਼ਾਪੁਰ ਚੇਨਈ **[2005] ਪੂਰਕ. 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 388**: (2005) 7 ਐਸਸੀਸੀ 627; ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਬਾਨ **[2000] ਪੂਰਕ. 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 496**: (2000) 7 ਐਸਸੀਸੀ 296; ਅਭੈ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ **[1997] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 931**: (1997) 5 ਐਸਸੀਸੀ 421; ਵੀ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ **[2012] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 603**: (2012) 12 ਐਸਸੀਸੀ 133; ਮੀਰਾ ਸਾਹਨੀਵ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ **(2008) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1012**: (2008) 9 ਐਸਸੀਸੀ 177; ਕੈਲਾਸ਼ ਐਨ. ਦਿਵੇਦੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. (2011) 15 ਐਸਸੀਸੀ 98; ਅਫਲਾਤੂਨ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ **[1975]1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ802**: (1975) 4 ਐਸਸੀਸੀ 285; ਆਨੰਦ ਬਟਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2005) 9 ਐਸਸੀਸੀ 164; ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. **[1998] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 643**: (1998) 6 ਐਸਸੀਸੀ 1;

ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ.ਐਲ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਾਮਾਟਕਾ ਰਾਜ [2022] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 591: (2022) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1380- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਗਜਰਾਜ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. (2011) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 1711- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894; ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872; ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ, 2013 ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ; ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ; ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ; ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼; ਇਤਰਾਜ਼ ਰੱਦ; "ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ"; ਗ੍ਰਹਿਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ; ਅਬਾਦੀ ਜ਼ਮੀਨ; ਅਬਾਦੀ ਖੇਤਰ; ਅਬਦੀ ਦੇਹ; ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ; ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ; ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ; ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਨ; ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕ; "ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ"; ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸਹਿਮਤੀ; ਐਸਟੋਪਲ; ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ; ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ; ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ; ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ; ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ; ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ; ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਿਆ; ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ; ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼; ਲੋਕ ਹਿੱਤ; ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਰੰਗੀਨ ਕਸਰਤ; ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ/ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ; ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ; ਸਾਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8048.

2015 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਸੀ ਨੰਬਰ 36231 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 05.01.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ: 8049, 8050, 8051, 8052, 8053, 8054, 8055, 8056, 8057,8058, 8059, 8060, 8061, 8062, 8069, 80653 ਅਤੇ 80653 ਦੇ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਬਿਨੈ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ ਸਕਸੈਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੇਹਾ ਦਾਸ, ਸ਼ਿਵਮ ਸਕਸੈਨਾ, ਰਚਿਤ ਮਿੱਤਲ, ਪਰੀਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਆਦਰਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਨਿਊ ਓਖਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਬੋਹਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, ਧਰੁਵ ਮਹਿਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਸ਼ੇਖਰ ਸਿੰਘ, ਅਭਿਨਵ ਸਿੰਘ, ਸਮਰਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਵੇਤਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਕਾਸ ਚੋਪੜਾ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੌਤਮ, ਅਨੰਤ ਗੌਤਮ, ਸਮੀਰ ਮੁਦਗਿਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਾਨੀ ਅਚੁਮੀ, ਦਿਨੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਸਾਗਰ, ਆਰ.ਪੀ.ਡੈਦਾ, ਡਾ: ਰਾਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਪੰਕਜ ਦੂਬੇ, ਪੰਕਜ ਵਾਈ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਘੁਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਘੁਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਜਾਨੀ, ਮਲਿਕ ਸੰਜਬੀਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐੱਮ. ਸ਼ਰਮਾ, ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ, ਵਰੁਣ ਪੂਨੀਆ, ਰਾਹੁਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੋਤੀ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਕ੍ਰਿਤੀ ਐੱਸ. ਜਡੇਜਾ, ਆਦੇਸ਼ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼ਿਵਾਂਗ ਗੋਇਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਊਸ਼ਾ ਨੰਦਿਨੀ ਵੀ., ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਨਿਊ ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਨੋਇਡਾ) ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਸੀ. ਨੰ. 36231/2015 (2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 8048 ਵਿੱਚ, 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 8048 ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ 05.01.2017 ਦੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹੀ ਹਨ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 'ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894, ਐਕਟ, 1894, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ 14.01.2015 ਦੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਏ. ਤੱਥ

2. ਸਾਰੇ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਲੀਡ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8048, ਸਿਰਲੇਖ ਨੋਇਡਾ ਬਨਾਮ ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਬੋਹਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ।

3. 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਿੰਡ ਬਡੋਲੀ ਬੰਗਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਦਾਦਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਅਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ') ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 83.761 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ 28.09.2013 ਨੂੰ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖਬਾਰਾਂ "ਅਮਰ ਉਜਾਲਾ" ਅਤੇ "ਦੈਨਿਕ ਜਾਗਰਣ" ਵਿੱਚ 18.01.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਘੋਸ਼ਣਾ (ਮੁਨਾਦੀ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕੋਈ ਵੀ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।

4. 09.12.2013 ਨੂੰ, ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਬੋਹਰਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 'ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 1) ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੈਕਸ਼ਨ 5ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲੈਕਟਰ-ਕਮ-ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ), ਗੌਤਮ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਕੁਲੈਕਟਰ, ਬੁਡਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਨਾ. ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਆਬਾਦੀ' ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਵਾਈਆਂ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਵੀ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ।

5. ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਬਾਦੀ ਦੇਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ: ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਰੀਕ 'ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਕਿਸਾਨ ਆਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 03.07.2014 ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5ਏ (2) ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

6. ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਤਹਿਤ 14.01.2015 ਨੂੰ 81.819 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਲਾਨਨਾਮਾ 16.02.2015 ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖਬਾਰਾਂ "ਅਮਰ ਉਜਾਲਾ" ਅਤੇ "ਦੈਨਿਕ ਜਾਗਰਣ" ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ।

7. ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸਿਵਲ ਮਿਸ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਵਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 36231/2015 ਅਤੇ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4/1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6(1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

8. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 17.06.2016 ਨੂੰ 2,21,79,27,378 ਰੁਪਏ (221.79 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 20.06.2016 ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਵੀਡੀਓਮਪੱਗਡ ਫੈਸਲੇ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਲੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨੁਕਸ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ੁਧਤਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਮਿਤੀ 14.01.2015 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

10. 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ, ਨੋਇਡਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਬੀ. ਨੋਇਡਾ/ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਵਾਦ

11. ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਨੋਇਡਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਟ 14.01.2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ

ਏ) ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਾਰਜ ਧਾਰਕ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ: (i) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ; (ii) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ; (ii) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ (iv) ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੂਜੀ, ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਬੀ) ਨੋਇਡਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੁਪਏ 147,72,68,871 (ਲਗਭਗ 147 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵੰਡ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਕੁੱਲ 210 ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 185 ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ

ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰੁਪਏ 72,56,43,151 (ਲਗਭਗ72 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਬੋਨਸ ਵਜੋਂ ਵੰਡੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਸੀ) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨੋਇਡਾਨੇ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ 202.17 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (ਲਗਭਗ) ਦਾ ਵੱਡਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸੱਚਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ 'ਤੇ

ਡੀ) ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ

ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪੂਰਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧਾਨਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਈ) **ਸੈਮ ਹਾਇਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਏ.ਆਰ. ਭੁਜਬਲ**[1]''ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਫੋਰਮ ਵਜੋਂ। ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇ ਕੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ।

ਐੱਫ) **ਨਾਰਾਇਣ ਗੋਵਿੰਦ ਗਾਵਤੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ**[2] ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ 'ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼' ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ ਜੋ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਣਗੇ।

ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਨਿੱਜੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ

---

1. [1996] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 475 : 1996 (8) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 18

2. [1977] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 783: 1977 (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 133

ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਜੀ) ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿੰਡ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹਨ। 28.09.2013 ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 'ਆਬਾਦ' ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ 'ਆਬਾਦੀ' ਵਜੋਂ ਪਛਾਣੀ ਗਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਅਜਿਹੇ ਪਾਰਸਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਸੀ. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਵਾਦ

12. ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਸ਼੍ਰੀ ਧਰੁਵ ਮਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ/ਸ਼੍ਰੀ ਡਾ. ਰਾਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ, ਸਿਮਰਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਕ੍ਰਿਤੀ ਐਸ. ਜਡੇਜਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ (ਐਪ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ:)

ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ

ਏ) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨੋਇਡਾ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਬਚੀ 'ਆਬਾਦੀ' ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਬਦਲੇ ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ 0.5671 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਛੱਡਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨੋਇਡਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ 'ਆਬਾਦੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਨੂੰ ਵੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਨੋਇਡਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਬੀ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਗਜਰਾਜ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ[3] ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ**[4] ਵਿਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ

———————————

3.2011 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 1711

4.**[2015] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 512**: (2015) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 21

ਸੀ, ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਐਕਵਾਇਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ।

ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ 'ਤੇ

ਸੀ) **ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ**[5] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀ ਧਰੁਵ ਮਹਿਤਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 19 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਲੈਕਟਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ।

ਡੀ) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ਕਿ: i) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ; ii) ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ii) ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਲਾਗੂ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਮਾਲਕ ਤੱਕ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਸਨੇ **ਸ਼੍ਰੀ ਫਰੀਦ ਅਹਿਮਦ ਅਬਦੁਲ ਸਮਦ ਬਨਾਮ ਨਗਰ ਨਿਗਮ** [6]'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਈ) ਇਹ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧੀ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਸਨ ਜਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਨੋਇਡਾ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਐੱਫ) ਸ/ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਸਮਰਹਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਆਬਾਦੀ ਖੇਤਰ' ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵਰਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, 19.07.1992 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ,

---

5. [2009] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1111 : (2009) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 115

6. [1977] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 71 : (1976) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 719

ਨਿਊ ਓਖਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ
ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਬੇਹਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸਿਕੰਦਰਾਬਾਦ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀ ਭੂਮੀ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 07.11.2007 ਨੂੰ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਪਿਛਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਆਬਾਦ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਮਿਲਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 2007 ਦੇ ਐਕਵਾਇਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨੋਇਡਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਵੀਂ ਐਕਵਾਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਆਬਾਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ ਬਣਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਜੀ) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਆਬਾਦੀ ਖੇਤਰ' ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸਲਈ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਐਚ) ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਰੀਸੈਟਲਮੈਂਟ ਐਕਟ, 2013 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '2013 ਐਕਟ)। ਇਸਦੇ ਪੂਰਕ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ (i) **ਨਰੇਸ਼ਭਾਈ ਭਾਗੂਭਾਈ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ**[7] ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ; (ii) ਨੋਇਡਾ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਜੇਬੀ ਕੁਛਲ[8]; ਅਤੇ (iii) **ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਬਾਰਾਂਗੋਰ ਜੂਟ ਫੈਕਟਰੀ**[9], ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ।

ਡੀ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

13. ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

---

7. [2019] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 88 : (2019) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1

8. (2020) 18 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 619

9. [2005] ਪੂਰਕ 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 421 : (2005) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 477

ਏ) ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ:

i) ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਜਾਂ
ii) ਉਹ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਜਾਂ
iii) ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ?

ਬੀ) ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

14. ਇਹਨਾਂ ਖਾਸ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

15. 1894 ਦਾ ਐਕਟ ਰਾਜ ਦੀ ਉੱਘੇ ਡੋਮੇਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਭਲੇ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਾ 300ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਬਣਨ ਤੋਂ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਉਪਬੰਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 5ਏ ਹੈ, ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

"5-ਏ. ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ।- **(1)** ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 4, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਗਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 4, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਸਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ

ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸਮਝੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

16. ਸੈਕਸ਼ਨ 5ਏ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਔਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰੇ ਐਕਵਾਇਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਅਤੇ 'ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼' ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੁਆਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ।

17. ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1923 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇ.ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ। ਅਜ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਫਾਰ ਇੰਡੀਆ[11]" ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਮਿਲਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। 1894 ਐਕਟ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

18. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਤਰਾਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰੇਗਾ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਸੁਣਵਾਈ

---

10. ਮਹਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2013) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 99, ਪੈਰਾ 1

11. 1902 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 179

ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੌਕਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇਵੇਗਾ। 12 ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਉਪਾਅ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗੀ।

19. ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਹਰੇਕ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ।

ਡੀ.1. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ।

ਡੀ.1.1. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ।

20. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੁਣਵਾਈ ਬੇਅਸਰ ਸੀ। ਨੋਇਡਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ, ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਸਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

21. ਸਾਨੂੰ ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ(1) ਇੱਕ "ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ" ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 5ਏ(2) ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ "ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ" ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੁਚੇਤ ਵਿਦਾਇਗੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 5ਏ(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਾਲਸਨ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ[13] ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ:

"**15.** [...] ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮੀ ਅਖਬਾਰ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ

---

12. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਦਾਰਾ ਸ਼ਾਪੁਰ ਚੇਨਈ, (2005) 7 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 627, ਪੈਰਾ 9

13. ਟੈਲਸਨ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2007) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 186, ਪੈਰਾ 15

ਸਥਿਤ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

22. ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ",ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੇਢੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਤਮ 'ਓਮਨੀਆ ਸਹਿਮਤੀ ਟੋਲਿਟ ਐਰੋਰਮ', ਭਾਵ, ਹਰ ਸਹਿਮਤੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।[14]

23. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜੇ ਵੀ ਐਕਵਾਇਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਾਰੀ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਪਾਇਆ ਹੁੰਦਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ 'ਐਕਵਾਇਰ ਦਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉੱਘੇ ਡੋਮੇਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਰੰਗਦਾਰ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਭਰੇ ਸਨ, 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤਤਕਾਲ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਸਿਵਾਏ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਰੇਕ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਸੀ।[15]

---

14. ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਬਾਨ (2000) 7 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 296, ਪੈਰਾ 30

24. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 2019 ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ. 8055, 8056,8058, 8059, 8060, ਅਤੇ 8062 ਵਿਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਤਰਾਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫਾਈਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਅਸੰਗਤ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8058 ਅਤੇ 8059 ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣੂ ਹੋਏ, ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਨੋਇਡਾ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਰੁਖ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਡੀ.1.2. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹਨ।

25. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਦੂਜਾ ਉਪ-ਮਸਲਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੇ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਹੈ।

26. ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੁਣ ਮੁੜ-ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸੰਪੱਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੇਲੋੜਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ 'ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ', ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ।

27. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਸਿੰਧੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ,[17] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

"**13.** ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਰੱਦ ਹੈ। ਮਾਲਕ

---

15. ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਬਾਨ (2000) 7ਐਸ ਸੀ ਸੀ 296, ਪੈਰਾ 53 ਅਤੇ 54; ਅਭੈ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (1997) 5 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 421, ਪੈਰਾ 13; ਬਨਾਮ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ (2012) 12 ਐਸਸੀਸੀ 133, ਪੈਰਾ 24

ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਬੋਝ, ਜਾਂ ਸਵਾਲ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। (ਦੇਖੋ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਗੋਪਾਲਾ [(1995) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 528], ਯਦੂ ਨੰਦਨ ਗਰਗ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ [(1996) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 334: ਏਆਈਆਰ 1996 ਐਸ ਸੀ 520], ਜੈਪੁਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਵੀਰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੋਪ. ਸੋਸਾਇਟੀ [(1996) 11 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 229], ਜੈਪੁਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਦੌਲਤ ਮਲ ਜੈਨ [(1997) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 35], ਮੀਰਾ ਸਾਹਨੀਵ. ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ [(2008) 9 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 177], ਹਰ ਨਾਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਮਾਮ ਚੰਦ [(2010) 13 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 128 : (2010) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ (ਸਿਵਲ) 793] ਅਤੇ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ [(2012) 12 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 133 : (2013) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ (ਸਿਵਲ) 136: ਜੇ.ਟੀ (2012) 12 ਐਸ ਸੀ 260]।)"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

28. ਜਿਹੜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਕਵਾਇਰਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 5 ਏ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਚ ਵਿੱਚ, ਨੋਇਡਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ 2019 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰਬਰ 8057, 8062, ਅਤੇ 8064 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਡੀ.1.3. ਜਵਾਬਦੇਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ

29. ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਕਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹਨ, ਨੋਇਡਾ/ਰਾਜ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਲੀਡ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 1.54 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 28.11.2016 ਨੂੰ, ਅਤੇ ਆਈ.ਐਨ.ਆਰ. 2.61 ਕਰੋੜ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਤਹਿਤ 05.12.2016 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ 8050 ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ 5.81 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 04.07.2016 ਨੂੰ. ਇਸ ਤਖ਼ਤੀ 'ਤੇ, ਨੋਇਡਾ/ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਅੰਸ਼ਕ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ

---

16. ਮੀਰਾ ਸਾਹਨੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ (2008) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 177

17. [2013] 4 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 978 : (2013) 5 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ 427, ਪੈਰਾ 13

ਕੀਤਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੂਸਰਾ, ਮਿਤੀ 20.06.2016 ਦੇ ਕਬਜੇ ਪੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਅਤੇ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

30. ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨੋਇਡਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਲਾਭਪਾਤਰੀ, ਅਰਥਾਤ, ਨੋਇਡਾ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ[18] ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਮੁੜ-ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਪੰਡੋਰਾ ਬਾਕਸ ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਲੈਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਅੰਤਮਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਤਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਗੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਭਾਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਖਤਰਾ ਅਤੇ ਐਕਵਾਇਰ ਤੋਂ ਛੋਟਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚਣ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

31. 2019 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰਬਰ 8048 ਅਤੇ 8050 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

32. ਅਸੀਂ 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8048 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੋਇਡਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ।

33. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ 8050 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਨੋਇਡਾ ਨੇ ਗਣਨਾ ਚਾਰਟ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਰਿਕਾਰਡ ਸਮੇਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਉਪਾਅ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

34. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਗਜਰਾਜ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ, [19] 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ[20]ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ, ਅਸਟਾਪੇਲ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਵਰਗੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇੱਕ ਡੋਜ਼ਰ ਜਾਂਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਡੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"**42.** ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕਰਕੇ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਬਜ਼ੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ/ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਫਲਾਤੂਨ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ [(1975) ਅਤੇ 1975) ਏ.ਆਰ.ਸੀ. 4921:874:574. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਦੇਖੋ ਮੁਰਾਰੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(1997) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 15], ਰਵੀ ਖੁੱਲਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ((2007) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 231] ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ [(2010) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 242: (2010) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸਿਵਲ) 423])।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

35. ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਰਾਹਤ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਨੂੰ ਪੂਰਕ ਦਿੱਤਾ।[21] ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

---

18. ਕੈਲਾਸ਼ ਐਨ. ਦਿਵੇਦੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ (2011) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 98, ਪੈਰਾ 14.

"**50.** ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਅਜੀਬ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਨਗੇ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

36. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਕਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਸੀ; ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਟੱਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਡੀ.2. 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ

37. ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਲੈਕਟਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5ਏ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੰਕੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਸ਼ੁਧਤਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਾਂਗੇ।

ਡੀ.2.1. ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਅਨੁਮਾਨ

38. ਇਹ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀ

---

19. ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰ. 37443/2011

20. [2015] 7 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 512 : (2015) 7 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 21

21. ਆਇਬਿਡ, ਪੈਰਾ 43 ਅਤੇ 46

ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਐਕਵਾਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹਥੌੜੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ।

39. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ "ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ" ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ. ਜਿੱਥੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

40. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਨਿਯਮ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੜ੍ਹ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਓਮਨੀਆ ਪ੍ਰੇਸੁਮੰਟੁਰ ਰੀਤ ਐਸੇ ਐਕਟ', ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨੇਗੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਕਟ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਝੂਠ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਧਿਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

41. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ 'ਤੇ ਪਈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 25.04.2014 ਅਤੇ 05.06.2014 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਅੱਗੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ।

42. ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ ਦੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਆਪਕ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਐਕਵਾਇਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਲਗਭਗ 90% ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

43. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਹਲੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਤੇਜ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ[22] ਵਿੱਚ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"**6.** ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5-ਏ ਦੀ ਜਾਂਚ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੜਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4(1) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਐਕਵਾਇਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ 198 ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1998 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 66 ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਅੱਠ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਡੇਢ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

44. ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਾਜ ਕੌਰ (ਸੁਪਰਾ) ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨੋਇਡਾ/ਰਾਜ ਦਾ ਪੂਰਕ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਤਰਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ?

ਡੀ.2.2. ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ

45. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਹਰੇਕ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ।

---

22. [2003] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 707 : (2003) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 485, ਪੈਰਾ 6.

46. ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ 47 ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਸਮੂਹਬੰਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀਆਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪਾਰਸਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਤਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 1, 17, 30, ਅਤੇ 31 ਨੂੰ ਗਰੁੱਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ, ਗਟਾ ਨੰਬਰ 448 ਅਤੇ 449, ਅਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਸਾਰੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 25 (ਜੋ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਸੀ), ਉਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

47. ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਯੋਗ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਪੂਰਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਈ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਫਲਾਤੂਨ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ,[24] ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 5ਏਦੇ ਤਹਿਤ 6000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅੰਖਾ-ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬੇਲੋੜਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਓ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

48. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਮੂਹਿਕ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਏਕੀਕਰਨ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਿਰਣੇ ਵਿਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

49. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਜ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼। 2019 ਦੇ 8053 ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 22 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2019 ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰਬਰ 8054 ਅਤੇ 8061 ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 23 ਅਤੇ 8 ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

50. ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਲਝਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ

23.ਮਹਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2013) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 99, ਪੈਰਾ 33

24. ਅਫਲਾਤੂਨ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਆਫ਼ ਦਿੱਲੀ (1975) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 285, ਪੈਰਾ 13

ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਨਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 'ਅਬਾਦ ਖੇਤਰ' ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 'ਆਬਾਦੀ' ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਸਾਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ "ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ" ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੂਹਾਂ ਤੋਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

51. ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਸਮੀ ਅਸਵੀਕਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ 'ਅਬਾਦ ਜ਼ਮੀਨ' ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣਾ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ।

52. ਦੂਸਰਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਗਭਗ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 210 ਵਿੱਚੋਂ 185) ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਡੀ.1.3 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਸੁਪਰਾ), ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਥੇ ਸੰਕਲਪਿਤ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਡੰਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੋੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਵੇਗੀ। ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੱਡੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5ਏਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

53. ਆਨੰਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ.[26] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:
"**56.** ਜੀ.ਡੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਸੰਬਰ 2004 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਵਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 400 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ

---

25. ਆਨੰਦ ਬਟਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2005) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 164, ਪੈਰਾ 13

ਵਿੱਚੋਂ 370 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚੋਂ 8,800, 4,800 ਰੁਪਏ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹੈ। 5,28,00,000 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੀ.ਡੀ.ਏ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ 60% ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ "ਲੈਣ" ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ"
[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ[27] ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ.ਐਲ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ[28]

ਡੀ.2.3. ਸ਼ੁਧ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ

54. ਆਖਰਕਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 03.07.2014 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸ਼ੁਧਤਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਗਲਤੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ੁਧ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਾਮੂਲੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ। 03.07.2014 ਨੂੰ. ਸ਼ੁਧਤਾ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ 10.02.2014 ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 2013 ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਈ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਖਰਕਾਰ ਮਾਮਲਾ 03.07.2014 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

55. ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧੀ ਪੱਤਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਚੱਲ ਰਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਗਲਤ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧੀਜੰਡਮ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਏ) ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ; ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 05.01.2017 ਦੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

ਈ. ਸਿੱਟਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

56. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ:

---

26. [2010] 9 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 133 : (2010) 11 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ 242, ਪੈਰਾ 56

27. [1998] 3 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 643 : (1998) 6 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ 1, ਪੈਰਾ 30.

28. [2022] 14 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 591 : 2022 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐੱਸ ਸੀ 1380, ਪੈਰਾ 48

(ਬੀ) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਕਿ 1894 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5ਏ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਸੀ) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, 4 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਵਿਧਾਨਕ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(ਡੀ) ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਰਸੀਦ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗੀ;

(ਈ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 2013 ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ/ਕਿਸਾਲ ਧਾਰਕ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1) ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਅਤੇ

(ਐਫ) ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹਵਾਲਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ।

57. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।
†ਹੈੱਡਨੋਟਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ
ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ